

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXIX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

tangat, instar aquæ erodentis excoriat eandem. *Ioan. de Laet descript. America l. 1. cap. 1.* Eadem forte cum illa quæ in Canibalum Insulis nascitur. Nam & hujus fructu comesto, lingua ita inflatur, ut viginti quatuor horarum spacio, omnis illius impediatur usus. In iisdem Insulis aqua palustri ante Solis exortum lota facies ita intumescet, ut visum impediat. *Idem l. 1. cap. 18.*

CAPUT XXIX.
DE MANDRAGORA,
MALVA & MORO.

Mandragora hypnotica est. Experientia id testatur. *Lemnius in expl. herb. Biblic. cap. 2.* Cum enim semel atque iterum speciosum ac amabilem ejus fructum, negligentius in Musæo collocasset, somnolentia premebatur, redibat alacritas amoto. Idem Lybicus accidit in bello contra Carthaginenses. Vinum enim in dolis corrumpit Hamilcar, Lybicusque id prædæ loco cessit. Eporum omnes somno oppressit, victoriam Carthaginensibus tradidit. *Polyan. l. 5. Ἀνδρομαγόρον* à Pythagora dicitur. Radices enim à medio ad imum proveniunt bifurcatæ, adeo ut crura hominum modo, habere videatur. Fructus mali instat superfolia ad terram procumbentia parum à radice distat. *Heidfeld. in Sphinge Philosoph.* Hinc si eo quo fructum genuit effodiatur tempore, hominis cui brachia desunt, repræsentat imaginem. Sunt & factitiæ, ex arundinum mandragoræ, bryoniæ, aliarumque plantarum radicibus. Modum effingendi à quodam impostore proditum, scripsit *Mathiol. l. 4. Diosc. c. 71.* *Sculpunt, inquit, in his adhuc virentibus tam virorum, quam mulierum formas infixis hordei, & milii granis iis in locis, ubi pilos exoriri volunt: deinde facta scrobe, tam diu tenui sabulo obruunt, quousq; grana illa radices emittant: id quod fiet viginti ad summū dierum spacio. Eruunt eas demum, & adnatas è granis radicibus acutissimo cultello scindunt.*

aptantque ita, ut capillos, barbam, & ceteros corporis pilos referant. Malva adeo Veneri nascitur, ut semen unicaulis aspersum genitali, foeminarum aviditates augere ad infinitum Xenocrates tradat: item tres radices ad alligatos tenesmo & dysentericis utilissime infundi. Mirum vero aquam radice ea addita addensati sub dio & lactescere. *Plin. l. 10. c. 21.* Morus nonnisi exacto frigore germinat; parit tamen inter primas. Cum germinare incipit, in tantum univrsarum prorumpit germinatio, ut una nocte peragat etiam cum strepitu, & tota floribus operiatur. *Plin. l. 16. c. 25.*

CAPUT XXX. DE NAPELLO.

NAPELLUS tota exitium adfert, sed radix maxime. Manu enim retenta quousque concalescat, tenentem perimit. Certum, pastores, qui vero loco, caule ejus in asslandis aviculis usi sunt, interiisse. Immanitatem ejus aliquot exemplis exprimit *Matthiolus comm. in lib. 4. Diosc. c. 73.* Vnum adjicio. Data erat latroni cuidam, annum vigesimum septimum agenti Napelli drachma. Hic epoto lethali pharmaco, piperis omnem saporem illi inesse dicebat: Insecuta sunt gravissima symptomata. Evomit enim frequenter biliosa porraceo colore. Quendam veluti globum circa umbilicum sensit, qui inde superna petens, in supremam capitis partem, frigidam quandam diffundebat auram. Accessit his stupor quidam paralyti non absimilis, qui sinistri lateris brachium & crus occupavit, adeo ut vix summam manum admovere potuerit, motu jam in cæteris partibus extincto. Interim non multo post tempore, hæc morbi vis, sinistra corporis parte incolumi relicta, in dextram repente se contulit, eandemque simili modo occupavit. Ajebat quoque univrsas corporis venas frigescere. Non defuerunt vertigines, quas secuta sunt cerebri commotiones adeo frequentes, ut aquæ in caldario bullientisimi-